

Επεξηγηματικό υπόμνημα που συνοδεύει την πρόταση για τη στοχοθετημένη αναθεώρηση του ΓΚΑΚ

Σκοπός του παρόντος υπομνήματος είναι να αποσαφηνιστούν ο στόχος και το πεδίο εφαρμογής της πρότασης για την αναθεώρηση του [γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία](#)¹ (στο εξής: ΓΚΑΚ) με βάση τα αποτελέσματα μιας συνολικής αξιολόγησης της πολιτικής για τις κρατικές ενισχύσεις, του [ελέγχου καταλληλότητας](#)². Θα πρέπει επίσης να ευθυγραμιστεί ο ΓΚΑΚ με τις αναθεωρήσεις ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις³. Το παρόν υπόμνημα συνοδεύει τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την πρόταση γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Η αναθεώρηση αυτή αποτελεί συνέχεια της αναθεώρησης του ΓΚΑΚ που εγκρίθηκε στις 23 Ιουλίου 2021.

Η δημόσια χρηματοδότηση που πληροί τους όρους των κρατικών ενισχύσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) πρέπει, κατά κανόνα, να κοινοποιείται στην Επιτροπή και να εγκρίνεται πριν τεθεί σε εφαρμογή. Οι αρχές στις οποίες βασίζονται οι κανόνες της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων διασφαλίζουν ότι οι δημόσιες δαπάνες δεν προκαλούν αθέμιτο ανταγωνισμό για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Ειδικότερα, οι αρχές αυτές συμβάλλουν στο να διασφαλιστεί ότι οι κρατικοί πόροι δεν αντικαθιστούν τις ιδιωτικές επενδύσεις, εξυπηρετούν γενικούς στόχους πολιτικής και δεν υπερβαίνουν τα ποσά που είναι απαραίτητα για την επίτευξη αυτών των στόχων. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να κοινοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις στην Επιτροπή, εφόσον οι εν λόγω ενισχύσεις εμπίπτουν στους κανόνες για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ή πληρούν όλα τα σχετικά κριτήρια που ορίζονται στον ΓΚΑΚ.

Σκοπός των τροποποιήσεων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης είναι, αφενός, να τροποποιηθεί ο ΓΚΑΚ με στοχευμένο τρόπο που να διασφαλίζει ότι συμπληρώνει ικανοποιητικά τις συναφείς κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις που αναθεωρούνται παράλληλα, και, αφετέρου, να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες μεριμνούν δεόντως για τις εξελίξεις στην αγορά και τις τεχνολογικές εξελίξεις, καθώς και για τις νέες προτεραιότητες της Επιτροπής, ειδικότερα την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη βιομηχανική και την ψηφιακή στρατηγική. Με την περαιτέρω απλούστευση και αποσαφήνιση των κανόνων αυτών, η τροποποίηση θα βελτιώσει την ασφάλεια δικαίου και θα διευκολύνει την εφαρμογή από τα κράτη μέλη μέτρων ενίσχυσης που προωθούν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, περιορίζοντας παράλληλα στο ελάχιστο τις πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

---

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014), όπως τροποποιήθηκε τελευταία. Επισημαίνεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη στοχευμένη αναθεώρηση του ΓΚΑΚ με στόχο τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και ορισμένων κανόνων χρηματοδότησης της ΕΕ, η οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουλίου 2021.

² Δημοσιεύτηκε στις 30 Οκτωβρίου 2020, βλ.: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2044-Fitness-check-of-2012-State-aid-modernisation-package-railways-guidelines-and-short-term-export-credit-insurance>

³ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας, κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, πλαίσιο για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, και κατευθυντήριες γραμμές για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου.

Πιο συγκεκριμένα, η πρόταση αποσκοπεί στην αναθεώρηση του ΓΚΑΚ με γνώμονα τη διευκόλυνση της εφαρμογής μέτρων κρατικής ενίσχυσης από τα κράτη μέλη στους ακόλουθους τομείς χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση:

- περιφερειακές ενισχύσεις·
- ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου·
- ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (στο εξής: ΕΑΚ)·
- ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας.

Η πρωτοβουλία αυτή βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε στοιχεία και δεδομένα που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου καταλληλότητας των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις της Επιτροπής σε συνδυασμό με την πείρα που έχει αποκομίσει η Επιτροπή τόσο από την αγορά όσο και από την πρακτική της στην εξέταση υποθέσεων. Δεδομένου του χαρακτήρα της ως συνοδευτικού μέτρου στις αναθεωρήσεις των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους σχετικούς τομείς, δεν κρίθηκε αναγκαία η διενέργεια χωριστής εκτίμησης επιπτώσεων για την παρούσα πρωτοβουλία.

1. Περιφερειακές ενισχύσεις

Μετά την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (στο εξής: ΚΓΠΕ) που θα εφαρμόζονται από το 2022, είναι αναγκαία η ευθυγράμμιση της ενότητας του ΓΚΑΚ που αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις, ώστε να αποφευχθούν αποκλίσεις μεταξύ των δύο δεσμών κανόνων. Επιπλέον, εισάγεται μια μικρή διευκρίνιση προκειμένου να εξαιρεθούν από τις δαπάνες που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις οι δαπάνες απόσβεσης που προκύπτουν από τη χρήση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων κατά την περίοδο κατά την οποία χρησιμοποιούνται για έργο ΕΑΚ, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για επενδυτικές δαπάνες κατά την έννοια των περιφερειακών ενισχύσεων. Επίσης, προστίθενται τροποποιήσεις στην ενότητα που αφορά τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (στο εξής: ΜΜΕ), δεδομένου ότι ο ορισμός της αρχικής επένδυσης συμπίπτει με τον ορισμό των περιφερειακών ενισχύσεων, και προκειμένου να εξαιρεθεί υφιστάμενη απόκλιση μεταξύ των ενότητων για τις ΜΜΕ και για τις περιφερειακές ενισχύσεις όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Η παρούσα πρόταση τροποποίησης του ΓΚΑΚ περιλαμβάνει, ειδικότερα, τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Ευθυγράμμιση του τομεακού πεδίου εφαρμογής όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις (μη συμπερίληψη του τομέα του λιγνίτη, συμπερίληψη του τομέα των συνθετικών ινών και του ναυπηγικού τομέα, μη συμπερίληψη της στήριξης για ευρυζωνικές και ερευνητικές υποδομές στην ενότητα για τις περιφερειακές ενισχύσεις, αποσαφήνιση του ορισμού των τομέων των μεταφορών και της ενέργειας).
- Επέκταση και στις αραιοκατοικημένες περιοχές της δυνατότητας χορήγησης ενισχύσεων λειτουργίας με σκοπό την αποτροπή ή την αναχαίτιση της μείωσης του πληθυσμού, η οποία μέχρι σήμερα είναι δυνατή μόνο για τις πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, σύμφωνα με τη θέση που υιοθετήθηκε στις ΚΓΠΕ.
- Ελαφρά προσαρμογή των ορίων κοινοποίησης για τις περιφερειακές ενισχύσεις προκειμένου να αποσαφηνιστεί ποια είναι αυτά, λαμβανομένων υπόψη όλων των διαφορετικών εντάσεων, αλλά και μέριμνα για υψηλότερα όρια για τις ΜΜΕ που πραγματοποιούν έργα ύψους κάτω των 50 εκατ. EUR, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή

κυρώσεων στις επιχειρήσεις αυτές λόγω της προσέγγισης του προσαρμοσμένου ποσού ενίσχυσης, η οποία ισχύει για μεγαλύτερα έργα.

- Μη συμπερίληψη στις περιφερειακές ενισχύσεις των δαπανών για κτίρια, γήπεδα και εξοπλισμό στον βαθμό και για όσο διάστημα παρέχεται σχετική στήριξη στο πλαίσιο των κανόνων του ΓΚΑΚ που αφορούν τις ενισχύσεις για έργα ΕΑΚ.
- Ευθυγράμμιση της διατύπωσης της ενότητας για τις ΜΜΕ με εκείνη για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

2. Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου

Τα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας επιβεβαίωσαν ότι, συνολικά, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου που εφαρμόστηκαν το 2014 λειτούργησαν ικανοποιητικά και συνέβαλαν στην αντιμετώπιση της ανεπάρκειας της αγοράς που εμπόδιζε τις ΜΜΕ στην ΕΕ να προσελκύουν τη χρηματοδότηση που είχαν ανάγκη για να αναπτυχθούν και να επιτύχουν, χωρίς αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να επέλθουν ορισμένες αλλαγές ώστε να διευκολυνθούν η ερμηνεία και η εφαρμογή αυτών των κανόνων. Τέλος, η αναθεώρηση των κανόνων λαμβάνει επίσης υπόψη την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη βιομηχανική στρατηγική (συμπεριλαμβάνοντας, για παράδειγμα, πριμοδότηση για περιβαλλοντικές ενισχύσεις, καθώς και ενισχύσεις υπό μορφή μεταβίβασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας για καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις).

Έχει ήδη ξεκινήσει η αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (στο εξής: ΚΓΧΕΚ), πραγματοποιήθηκε δε δημόσια διαβούλευση προκειμένου να συγκεντρωθούν οι απόψεις των ενδιαφερομένων και των κρατών μελών. Δεδομένου ότι οι ΚΓΧΕΚ αποτελούν τη νομική βάση για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου τα οποία υπερβαίνουν τον ΓΚΑΚ, οι δύο αυτές δέσμες κανόνων συνδέονται στενά και πρέπει να διασφαλιστεί η μεταξύ τους συνοχή. Αυτός είναι ο κύριος λόγος που υπαγορεύει τις προτεινόμενες αλλαγές στην ενότητα του ΓΚΑΚ που αφορά τις ενισχύσεις για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και στους σχετικούς ορισμούς στο κεφάλαιο Ι του ΓΚΑΚ.

Όλες οι προτεινόμενες αλλαγές βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τον έλεγχο καταλληλότητας. Οι προτεινόμενες αλλαγές στις διατάξεις του ΓΚΑΚ που αφορούν τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου συνάδουν με την εν εξελίξει αναθεώρηση των ΚΓΧΕΚ. Οι σημαντικότερες αλλαγές είναι οι εξής:

- Αναδιάρθρωση του ισχύοντος άρθρου 21 με την κατάτμήσή του σε δύο άρθρα: το ένα αφορά τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και το άλλο τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου με τη μορφή φορολογικών κινήτρων σε φυσικά πρόσωπα που επενδύουν σε επιλέξιμες επιχειρήσεις. Η δομή του νέου άρθρου 21 τροποποιήθηκε ώστε να αναδείξει καλύτερα την τριπλή δομή των ενισχύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου: από επενδυτές, σε δικαιούχους, μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.
- Τροποποίηση του κριτηρίου επιλεξιμότητας που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου από «επτά έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση» σε «10 έτη μετά την καταχώρισή τους και/ή, στην

περίπτωση καινοτόμων επιχειρήσεων, επτά έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση».

- ο Η τροποποίηση σε «10 έτη μετά την καταχώρισή τους» γίνεται για να απλουστευθεί η εφαρμογή του ΓΚΑΚ, διότι η καταχώριση μιας επιχείρησης ορίζεται ενώ η πρώτη εμπορική πώληση υπόκειται σε διαφορετικές ερμηνείες (για επιλέξιμες ΜΜΕ που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η δεκαετής περίοδος επιλεξιμότητας μπορεί να θεωρηθεί ότι αρχίζει τη στιγμή κατά την οποία η ΜΜΕ είτε αρχίζει την οικονομική της δραστηριότητα είτε υπόκειται σε φορολογία για την οικονομική της δραστηριότητα).
  - ο Η δυνατότητα των κρατών μελών να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν το ισχύον κριτήριο «επτά έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση» για καινοτόμες επιχειρήσεις ανταποκρίνεται στις παρατηρήσεις που ελήφθησαν κατά τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις ΚΓΧΕΚ, σύμφωνα με τις οποίες οι εν λόγω επιχειρήσεις στους τομείς της βιοτεχνολογίας, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της μικροηλεκτρονικής ενδέχεται να έχουν κύκλους επενδύσεων μεγαλύτερους των 10 ετών. Οι καινοτόμες επιχειρήσεις ορίζονται ήδη στον ΓΚΑΚ.
- Για να αποσαφηνιστεί η «επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας», για την οποία η επένδυση πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΜΜΕ, ώστε η εν λόγω ΜΜΕ να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου: Το άρθρο 21 αναφέρεται πλέον σε «νέα οικονομική δραστηριότητα» αντί για το περισσότερο τεχνικό «νέες αγορές προϊόντων ή νέες γεωγραφικές αγορές». Επιπλέον, η πρόταση περιλαμβάνει πράσινη προτεραιότητα (η επένδυση πρέπει να υπερβαίνει μόνο το 30 % αντί του 50 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΜΜΕ) για επενδύσεις που βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις σύμφωνα με τον κανονισμό περί ταξινόμησης.
  - Αποσαφήνιση του ότι για τον υπολογισμό της μέγιστης ενισχυόμενης επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου ανά δικαιούχο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το οφειλόμενο ποσό κατά τη στιγμή της χορήγησης. Με αυτόν τον τρόπο καθίσταται δυνατή η αποπληρωμή της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και η λήψη περαιτέρω επενδύσεων, εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να είναι επιλέξιμος.
  - Μείωση των ελάχιστων ορίων ιδιωτικής συμμετοχής σε επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για ενισχυόμενες περιοχές βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ. Η διαφοροποίηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις διαφορές στην πρόσβαση σε μη τραπεζική χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μεταξύ και εντός των κρατών μελών, λαμβανομένου παράλληλα υπόψη ότι η ιδιωτική συμμετοχή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τις ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, καθώς με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η προσέλκυση επενδυτών, η συνετή εκτίμηση κινδύνου και η κατάλληλη οικονομική δέουσα επιμέλεια.
  - Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 24 που αφορά τις ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης για να προσδιοριστούν οι επιλέξιμες επιχειρήσεις προκειμένου να συμπεριληφθούν οι δαπάνες για την έρευνα στον τομέα των επενδύσεων σε επιλέξιμες επιχειρήσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις στον τομέα των

επιχειρηματικών κεφαλαίων με τη μείωση των ασυμμετριών πληροφόρησης που επηρεάζουν τις εν λόγω επιχειρήσεις.

- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 22 σχετικά με τις ενισχύσεις εκκίνησης ώστε να συμπεριλάβει ενισχύσεις με τη μορφή μεταβίβασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) από ερευνητικό οργανισμό στον οποίο το υποκείμενο ΔΔΙ έχει αναπτυχθεί σε μικρές και καινοτόμες επιχειρήσεις που πρέπει να διαθέσουν ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία στην αγορά.
- Αποσαφήνιση στον ορισμό ότι μόνο ιδιωτικοί φορείς μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για την επίτευξη της προβλεπόμενης συμμετοχής των επενδυτών σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και ότι δημόσιοι ή ημιδημόσιοι φορείς, όπως εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και εθνικά αναπτυξιακά ιδρύματα ή διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον σκοπό αυτό.
- Συμπερίληψη στον ορισμό των καινοτόμων επιχειρήσεων (ο οποίος, για παράδειγμα, επιτρέπει τον διπλασιασμό των ενισχύσεων εκκίνησης ή των ενισχύσεων που προαναφέρθηκαν για τη μεταβίβαση ΔΔΙ) των δικαιούχων κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) ή της σφραγίδας αριστείας του ΕΣΚ.

3. Ενισχύσεις ΕΑΚ

Ο ΓΚΑΚ συμπληρώνει τις διατάξεις του πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την ΕΑΚ (στο εξής: ΠΕΑΚ). Καθορίζει τις προϋποθέσεις συμβατότητας βάσει των οποίων τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν μέτρα κρατικής ενίσχυσης χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή. Όπως ανακοινώθηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΕΑΚ, κατά τη διενέργεια της τρέχουσας στοχευμένης αναθεώρησης του ΓΚΑΚ, η Επιτροπή θα συμπεριλάβει στοχευμένη τροποποίηση των σχετικών με την ΕΑΚ διατάξεων του ΓΚΑΚ σύμφωνα με όσα έχουν προταθεί για το ΠΕΑΚ, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν την ΕΑΚ.

Προς τούτο, τα σχετικά με την ΕΑΚ αναθεωρημένα τμήματα του ΓΚΑΚ περιέχουν κυρίως τις ακόλουθες στοχευμένες βελτιώσεις:

- Αποσαφήνιση ορισμένων εννοιών και ορισμών: Πρώτον, προτείνεται να αποσαφηνιστεί ότι οι «κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας», συμπεριλαμβανομένων των κόμβων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη», μπορούν να χαρακτηριστούν συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας όπως ορίζεται στον ΓΚΑΚ. Δεύτερον, οι ορισμοί της βιομηχανικής έρευνας και των δραστηριοτήτων πειραματικής ανάπτυξης πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να αποσαφηνιστεί ότι περιλαμβάνονται δραστηριότητες E&A σχετικά με ψηφιακές τεχνολογίες/λύσεις. Τρίτον, προτείνεται να αποσαφηνιστεί ότι οι δραστηριότητες καινοτομίας των ΜΜΕ περιλαμβάνουν την υιοθέτηση ψηφιακών λύσεων (όπως η στήριξη υπηρεσιών που παρέχονται από ερευνητικές υποδομές, τεχνολογικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού, συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας ή ιδιώτες εμπειρογνώμονες στον ψηφιακό τομέα).
- Καθιέρωση νέου ορισμού και κριτηρίων συμβατότητας που θα καθιστούν δυνατή τη στήριξη υποδομών δοκιμών και πειραματισμού — που χρησιμοποιούνται κυρίως από τη βιομηχανία για δραστηριότητες E&A, όπως η ανάπτυξη και η δοκιμή νέων

τεχνολογιών— που μπορεί επίσης να χρησιμεύσουν για τη δημιουργία κινήτρων για επενδύσεις ΕΑΚ που διευκολύνουν τη διττή μετάβαση. Οι υποδομές αυτού του είδους είναι ενίοτε επίσης γνωστές ως «τεχνολογικές υποδομές».

- Απλούστευση των προϋποθέσεων για τις ενισχύσεις για έργα Ε&Α βάσει του άρθρου 25 του ΓΚΑΚ, ιδίως με την πρόταση προσθήκης δυνατοτήτων χρήσης απλουστευμένης προσέγγισης κόστους για τον υπολογισμό του έμμεσου κόστους των έργων Ε&Α.

4. Ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας

Σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, προτείνεται να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΑΚ, με την επέκταση του συνόλου των μέτρων που απαλλάσσονται από την υποχρέωση εκ των προτέρων κοινοποίησης και την αύξηση των ορίων κοινοποίησης για τα μέτρα προστασίας του κλίματος, της ενέργειας και του περιβάλλοντος, όποτε αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά. Η προτεινόμενη διεύρυνση αντικατοπτρίζει την πρακτική επιβολής της Επιτροπής, λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς και περιορίζει τις στρεβλώσεις της αγοράς και του ανταγωνισμού, ιδίως στις περιπτώσεις νεότερων και μεγαλύτερων μέτρων. Οι κυριότερες προτεινόμενες αλλαγές, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με το σχέδιο αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, του περιβάλλοντος και της ενέργειας (στο εξής: ΚΓΚΠΕ), είναι οι ακόλουθες:

Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

- Η πρόταση διευρύνει τις δυνατότητες των κρατών μελών να στηρίζουν επενδύσεις για τη μείωση των εκπομπών CO₂, με τη συμπερίληψη ειδικών διατάξεων βάσει των οποίων οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη δέσμευση και τη χρήση ή την αποθήκευση άνθρακα θεωρούνται συμβατές και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης.
- Θέσπιση νέας ειδικής κατηγορίας απαλλαγής για επενδυτικές ενισχύσεις για καθαρά οχήματα ή οχήματα μηδενικών εκπομπών. Επίσης, η πρόταση συμπληρώνει τις διατάξεις σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού, οι οποίες θεσπίστηκαν πρόσφατα στο πλαίσιο της στοχευμένης αναθεώρησης του ΓΚΑΚ που συνοδεύει το ΠΔΠ 2021-2027, μέσω i) της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής των επενδυτικών ενισχύσεων για υποδομές ανεφοδιασμού ώστε να καλύπτει τις υποδομές που παρέχουν υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και ii) της κάλυψης, επίσης, των ενισχύσεων για υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού που δεν είναι δημοσίως προσβάσιμες.
- Καθιέρωση «πράσινης πριμοδότησης» για ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και με σκοπό την παροχή κινήτρων για φιλόδοξα έργα ανακαίνισης κτιρίων. Η πριμοδότηση θα εφαρμόζεται όταν οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης οδηγούν σε σημαντική μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας.
- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ΓΚΑΚ ώστε να καλύπτει τις επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία και την επαναφορά της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των υφιστάμενων διατάξεων σχετικά με τις ενισχύσεις για την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων, ώστε να καλύπτει επίσης τις επενδυτικές ενισχύσεις για άλλες επενδύσεις, οι οποίες έχουν σκοπό να αυξήσουν το επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων ή να συμβάλουν στη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία.
- Πρόβλεψη ότι τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών μειώσεων υπέρ των ενεργοβόρων επιχειρήσεων βάσει της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας απαλλάσσονται κατά κατηγορία, υπό την προϋπόθεση ότι τα καθεστώτα αυτά απαιτούν από τους δικαιούχους να συμμορφώνονται με όρους που εξασφαλίζουν αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και των επενδύσεων σε έργα που οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου του δικαιούχου. Τα καθεστώτα που δεν πληρούν τους όρους αυτούς δεν θα τύχουν απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά μπορούν να κοινοποιηθούν προς αξιολόγηση βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΚΓΕΚΕΠ), οι οποίες επί του παρόντος τελούν υπό αναθεώρηση. Η Επιτροπή επιθυμεί να συγκεντρώσει σχόλια σχετικά με την εισαγωγή αυτών των όρων στο πλαίσιο της πρότασης για τον ΓΚΑΚ.
- Θέσπιση νέας κατηγορίας απαλλαγής για ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών, οι οποίες είναι απαραίτητες για ορισμένους τομείς έντασης πόρων.
- Παροχή πρόσθετης ευελιξίας με την πρόβλεψη υψηλότερων εντάσεων ενίσχυσης, ιδίως όταν η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

- Αύξηση των ορίων κοινοποίησης λαμβάνοντας, παράλληλα, υπόψη τη μείωση του κόστους των ώριμων τεχνολογιών και την ενσωμάτωσή τους στην αγορά.
- Για να ληφθεί μέριμνα για τον αυξημένο ρόλο της αποθήκευσης στην ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και για την ευθυγράμμιση με το σχέδιο των ΚΓΚΠΕ, προτείνεται να διευρυνθούν οι απαλλαγές για τις επενδυτικές ενισχύσεις και τις ενισχύσεις λειτουργίας για την ανανεώσιμη ενέργεια ώστε να συμπεριλάβουν έργα αποθήκευσης που συνδέονται άμεσα με νέες ή υφιστάμενες εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Για να διευκολυνθούν οι επενδύσεις στο πράσινο υδρογόνο, η προτεινόμενη τροποποίηση θα καλύψει τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα πράσινου υδρογόνου. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας για την προώθηση του πράσινου υδρογόνου θα απαλλάσσονται επίσης από την υποχρέωση κοινοποίησης.
- Συμπερίληψη, σύμφωνα με την αναδιατυπωμένη οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, διατάξεων για τις ενισχύσεις λειτουργίας σε έργα κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που εξαιρούν από την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών έργα εγκατεστημένης δυναμικότητας μικρότερης του 1 MW.

Ενισχύσεις για συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης και ενεργειακές υποδομές

- Προκειμένου να προσαρμοστούν οι υφιστάμενοι κανόνες για τη στήριξη των συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης και των ενεργειακών υποδομών στους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, η προτεινόμενη τροποποίηση του ΓΚΑΚ αποσαφηνίζει τους υφιστάμενους κανόνες και τους ευθυγραμμίζει με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, όπως γίνεται στο Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη»⁴, το οποίο επισυνάπτεται στην ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία.
- Επιπλέον, η στήριξη για επενδύσεις σε συστήματα τηλεθέρμανσης που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη βάσει του ΓΚΑΚ. Για τη στήριξη των επενδύσεων στην παραγωγή τηλεθέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου, καθώς και για επενδύσεις ή αναβαθμίσεις των δικτύων διανομής, θεσπίζονται ειδικές διασφαλίσεις, όπως η «συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους», προκειμένου να αποτραπεί ο εγκλωβισμός και να διασφαλιστεί ο ανταγωνισμός, σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας.
- Όσον αφορά τις επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, επιτρέπεται η στήριξη ενεργειακών υποδομών για νέες πηγές ενέργειας, ιδίως δε για υποδομές υδρογόνου. Επιπλέον, επιτρέπεται η στήριξη και για επενδύσεις που δεν βρίσκονται σε «ενισχυόμενες περιοχές». Τέλος, η στήριξη των επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές για το φυσικό αέριο πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να ληφθούν υπόψη οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας και η αναγκαία συμμόρφωση με τους στόχους για το κλίμα.

---

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Επενδυτικό Σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη” / Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας», COM(2020) 21 final.